

# Os Bolechos O entroido

PEPE CARREIRO



Coa colaboración de:

FIBRA - MÓBIL - FIXO  
**grelo**

# Vive o entroido cos Bolechas

O entroido é unha das festas máis tradicionais da nosa comunidade, con múltiples variantes segundo o lugar. É tamén unha das preferidas polos máis novos, de aí a facilidade para aproveitar este interese e traballar múltiples aspectos formativos: historia, xeografía, tradición, valores, música, gastronomía, plástica...

As posibilidades son case infinitas pero nesta guía trataremos de simplificar conceptos para que as nenas e nenos teñan un primeiro contacto teórico co carnaval e, en concreto ao entroido galego, e participen del dunha forma activa e alegre, ao tempo que facemos un primeiro achegamento a conceptos moito máis complexos como a tolerancia, a igualdade de sexos etc.



## Aprendizaxe

### FORMACIÓN PERSOAL E SOCIAL

- Coñecer o propio corpo e descubrir as súas posibilidades expresivas
- Adquirir máis precisión en xestos e movementos
- Fomentar a curiosidade e o gusto por explorar

### EDUCACIÓN CIDADÁ

- Adquirir habilidades emocionais, organizativas e sociais
- Fomentar as relacións de grupo en situacións lúdicas

### EDUCACIÓN MATEMÁTICA:

- Os números

### EDUCACIÓN EN VALORES

- Respetar as diferencias
- Fomentar relacións respectuosas
- Educación para igualdade de oportunidades

### CONCEPTOS BÁSICOS

- Vocabulario específico de entroido
- Vestimenta
- Calendario: meses, días da semana
- Cores
- Linguaxe oral: cantigas, refráns...
- Gastronomía
- Grafomotricidade e maduración motriz:
- Relacionar
- Debuxar
- Pintar
- Cociñar

### EDUCACIÓN ARTÍSTICA

- Os disfraces a través da plástica: pintura, manualidades...
- Música e baile

### COÑECEMENTO DO MEDIO

- Relacionarse cos demais
- Traballar a conduta propia en relación ás pautas de comportamento social
- Coñecer e respectar a diversidade cultural e social
- Coñecer e participar das propias tradicións

# Orixe

O **entroido** é unha das festas máis antigas que se celebra en toda Europa. A súa orixe está nas celebracións das tarefas agrarias e a **chegada da primavera**, pero ten elementos de orixe romana, cristiá e medieval.

En Galicia ten moita tradición e moitos nomes. Todos teñen a súa orixe no termo latino **introitus**, que significa entrada e que sinala a entrada nunha nova estación, a primavera.

Tamén se chama **carnaval**. Para os cristiáns esta festa significa a despedida da carne antes de empezar a abstinencia da Coresma.



O Entroido é unha época de festa, subversión e moita diversión no que o máis importante é disfrazarse e pasalo ben.

# ENTROIDOS DE OURENSE

A provincia de Ourense é, sen dúbida, o epicentro do carnaval galego. En cada municipio, en cada vila e practicamente en cada núcleo de poboación conservan ritos propios desta celebración que, en moitos casos, quedan encubertos pola sona dos máis coñecidos: Laza, Verín e Xinzo de Limia. Os tres municipios configuran o “triángulo máxico” do Entroido galego, pero hai moitos outros de enorme tradición, interese cultural. A continuación destacamos algúns dos máis coñecidos.



📍 Laza

## PELIQUEIROS



Rumba de ser o entroido máis “enxebre” de Galicia. A festa comeza aquí moi pronto co chamado **Venres de Folión**. Os foliós son comparsas que, para espantar os malos espíritos, percorren as rúas durante a noite tocando diversos obxectos. O **Domingo de Entroido** os foliós ceden o protagonismo aos **peliqueiros**, os personaxes **típicos do carnaval de Laza**, que se reúnen nun acto chamado A estrea do peliqueiro e invitan a bica.

Os **peliqueiros** son personaxes “animalizados”. Levan un **traxe** moi pesado, similar ao dos cigarróns, composto por chaqueta con galóns, pantalón curto con encaixe, camisa branca e gravata. Nas pernas levan medias cinguidas con rechamantes ligas e

os zapatos son negros. O **disfrace** complementábase co cinto, de onde colgan as chocas, e coa zamarra, unha especie de látigo con mango de madeira que usan sobre os que ousan saír á rúa sen disfrace. A **máscara** adoita ser de bidueiro, leva pintado un animal e, cosida por detrás, unha pelica de animal, de aí o seu nome.

Xunto co Domingo, outro día grande en Laza é o **Luns de Entroido**, en que celebran diversos ritos como A Farrapada, unha batalla campal na que se usan trapos untados en barro; A Xitanada, unha divertida procesión en burro, ou A baixada da Morena, unha especie de sátiro con cabeza de vaca que persegue as mulleres mentres a súa comitiva lanza sobre a multitude unha chuvia de fariña e formigas vivas. Un **costume ancestral** no que participa todo o mundo. Tampouco falta a boa comida, coa **Festa Gastronómica** da cachucha, a bica branca, xastré e licor café.

📍 Verín

## CIGARRÓNS



Nesta vila o protagonista é un **personaxe enmascarado** que se remonta ao século XVI e viste un traxe con moitos adornos que chega a pesar 25 quilos. A **carauta** é de madeira e leva pintadas as cellas, as meixelas, un bigote e un cínico sorriso que mostra os dentes. A parte superior, de lata, leva motivos animais ou vexetais e por detrás vai a pelica, unha pel rematada nunha especie de rabo. A **vestimenta** componse de camisa branca con gravata vermella, chaqueta con galóns e alamares dourados e calzón curto con medias brancas. Na cintura leva unha faixa e por riba dela un cinto de coiro do que penduran seis grandes chocas que moven con grande arte para producir o característico son. Na man levan un látigo do que pende unha badana de pel coa que fustrigan a quen non mantén a orde no entroido.

Os días máis sinalados son o **Xoves de Compadres**, no que os homes toman as rúas; o Domingo Corredoiro, en que aparecen os cigarróns á saída da misa; o **Xoves de Comadres**, día das mulleres. Tamén son días grandes o Venres de Compadreo, o Domingo de Entroido, o el Luns Fareleiro e o **Martes de Entroido**, co gran desfile.

## Xinzo de Limia

### PANTALLAS



É a festa máis importante do ano e o **carnaval máis longo de España** –e probablemente do mundo–, xa que dura cinco fins de semana: empeza o Domingo Fareleiro e remata o Domingo de Piñata. O día grande é o **Martes de Entroido**, co desfile de carrozas máis concorrido de Galicia e unha gran festa na rúa onde ninguén pode ir sen disfrazar. Diso encárganse precisamente as Pantallas, que fan pagar unha ronda a quen atopen sen o seu disface.

**Pantalla** é o nome da máscara e, por extensión, de todo o conxunto.

A **careta** faise con cartón, papel de xornal, feltro, fariña, auga e pintura. Faise nunha soa peza encaixándose na cara e cabeza. Ten cara de diaño, con cornos e a parte de arriba está adornada con motivos astrais ou animais totémicos.

Arredor leva uns flocos que fan de barba. O **traxe** componse de camisa e calzóns brancos, abrigo vermello ou negro, pano vermello e polainas e zapatos negros. Levan na cintura unha faixa vermella xunto coas campás e, por suposto, dúas vexigas de vaca secas e infladas nas mans que golpean entre si.

### Museo Galego do Entroido

En Xinzo de Limia, no antigo mercado de abastos, inaugurouse no ano 2015 o Museo Galego do Entroido, que dispón dunha ampla colección de traxes, disfraces, obxectos e utensilios típicos do carnaval así como información e curiosidades dunha das festas máis celebradas en Galicia.

O edificio consta de dous andares. O primeiro conta cun espazo para conferencias e actividades culturais e acolle tamén unha exposición permanente da Asociación de Amigos da Pantalla de Xinzo. A segunda planta reúne unha ampla mostra dos elementos que definen os entroidos máis característicos de Galicia e tamén de Portugal. Aquí poden admirarse as máscaras, traxes e accesorios das figuras máis representativas dos entroidos de Xinzo de Limia, Verín, Laza, Viana do Bolo, Maceda, Bande, Manzaneda, Sande e Sarreaus, e tamén das provincias de Pontevedra, A Coruña e Lugo, así como os Carapetos de Portugal.

## 📍 Castro Caldelas

### O IRRIO



O **irrio** é o personaxe característico de Castro Caldelas. Leva unha máscara de madeira que representa un home con barba e viste unha especie de frac con grandes botóns no peito e un pano encarnado na cabeza. Non obstante, o irrio, é a única máscara da provincia ourensá que non é exclusiva de carnaval xa que saía nas festas da Virxe dos Remedios, no mes de setembro. Vicente Risco asegurou que a tradición relixiosa derivou da pagá e outros investigadores cren que a máscara representa un personaxe grotesco, moi habitual nas procesións do Corpus antes de que a Igrexa eliminara os elementos profanos desta celebración. En moitas ocasións fálase do **irrio peliqueiro** porque, na man, leva un látigo formado por un pau e unha correa de pel de ovella.



## 📍 Cudeiro

### A PITA



O entroido do barrio das Eiroás, na parroquia ourensá de Cudeiro, caracterízase por recrear un feito real: **a Voda da Pita**. 'A Pita' era o alcume dunha viúva do barrio de Eiroás que o pasado século, desafiando as convencións, casou con outro viúvo, tamén veciño. Todo ía ben ata que a xente do barrio descubriu que non estaba invitada á festa. Na actualidade a vila rememora a celebración na que non faltan os contraentes, o cura, a garda civil e, por suposto, as pitas.

## 📍 Maceda

### FELOS



Os **felos de Maceda** (homes solteiros) son espíritos anárquicos que invaden o pobo co son das chocas e perseguen aos que se meten con eles. As máscaras son tan antigas coma os peliqueiros e cigarróns, ás que se asemellan moito. Cambian as medias, que son negras en vez de brancas, e o seu atavío é algo máis rústico, máis próximo ás orixes. O Entroido de Maceda foise perdendo nos últimos anos do pasado século pero logrouse recuperar grazas ao labor da veciñanza da contorna e actualmente está declarado Festa de Interese Turístico de Galicia.

## 📍 Manzaneda

### FOLIÓNS E MÁZCARAS



Outro dos entroidos máis “auténticos”, xa que soubo preservar a pureza das súas tradicións. O **Folión Tradicional** do Entroido de Manzaneda é unha celebración de rituais ancestrais, espectáculos de percusión, banquetes populares e teatro da rúa, todo nun ambiente de diversión.

Os grandes protagonistas deste carnaval son as **mázcaras** que, malia o nome, adoitan levar o rostro descuberto aínda que cobren a cabeza cun gran toucado; visten camisa e polainas brancas con puntillas, mantilla floreada, botas altas, bastón e fitas de cores que cada ano poñen e quitan unha a unha. Á cintura, varios chocallos cos que marcan o ritmo. A mázcara é un consumado **bailarín**, capaz de danzar sobre un pequeno caixón xirando de puntillas e sen despegar os pés do chan. E é o acompañante do folión, unha especie de comparsa que se envían unhas aldeas a outras e que tradicionalmente tocaban tambores e instrumentos de labranza pero que agora fan **auténticas foliadas** con percusión e gaitas nas que participa todo o mundo.

O día grande en Manzaneda é o **Martes de Entroido** pero o programa de actividades é tan amplo que adoita empezar en xaneiro e pode estenderse ata abril.

📍 Riós

## VELLARÓN



O **vellarón** é a máscara propia da parroquia de Castrelo de Cima, no concello de Riós, recuperada tras moitos anos no esquecemento. Viste camisa, lazos e calzón con once cores e porta unha careta de cartón na que destaca un afiado nariz con bigote e barba de la de ovella. No cinto leva campás que fai soar ao andar e na man un látego similar a un mallo chamado **farranpo**. Os vellaróns saían en grupo a pedir cartos ou viandas para xantar en grupo. Adoitaban ir acompañados doutros personaxes como a **madama**, unha muller vestida con roupa elegante, ou o **farrangón**, un home vestido con roupa vella que era o encargado de recoller os aguinaldos. Ás veces a comitiva ía acompañada por cans tamén disfrazados.

📍 Cartelle

## BONITAS



Na parroquia de Sande os personaxes típicos do entroido son as **bonitas** que chaman a atención pola beleza dos seus complementos. Locen espléndidos sombreros de plumas e mantóns de Manila sobre camisa e pantalón e levan a cara tapada cunha máscara sobre a que se debuxa un belo e un estilizado rostro. Malia o nome, as bonitas de Sande adoitan ser homes.

📍 Sarreaus

## VERGALLEIROS



Os **vergalleiros** do concello de Sarreaus son máscaras equiparables aos cigarróns de Verín ou aos peliqueiros de Laza, pero teñen diferencias. O traxe consta dunha camisa de liño e chaleco e polainas negras con borlas vermellas. Da faixa, tamén vermella, colgan as chocas. Levan tres cintas entrelazadas de cor verde, negra e vermella, un **cornio de vaca**, imprescindible para chamar co seu son á festa e un **vergallo** –de aí o nome da máscara– que funciona como látigo.

## 📍 Viana do Bolo

### BOTEIROS FOLIÓNS



Posiblemente sexa o carnaval **máis antigo** de Galicia e un dos máis auténticos, ademais de estar intimamente vinculado á gastronomía, xa que a androlla –embutido de porco típico desta zona– convértese en protagonista, especialmente no xantar do **Domingo de Entroido**.

Pero tamén aquí contan cunhas **máscaras típicas**: os boteiros e os foliós. Os foliós andan en grupos de 30 o 40 polas rúas con tambores e ferramentas agrícolas que tocan para espantar os malos espíritos, e os boteiros tapan a cara cunha careta rematada nun gran penacho e levan un fermoso traxe multicolor de cintas de seda. Anuncian e abren paso aos foliós saltando sobre un pau co que tamén manteñen a orde. Ademais, poñen son ao carnaval movendo con moita arte os chocallos que levan no cinto.

# ENTROIDOS DE PONTEVEDRA

Na provincia de Pontevedra atopamos tamén entroidos de gran tradición e moi característicos. Destacamos algúns deles.



📍 Vilaboa

## MADAMAS E GALÁNS



O **Entroido de Cobres**, do que hai referencias escritas xa no século XVIII, está considerado un dos máis elegantes, tanto polos traxes como pola música e o baile, que remiten a un mundo galante; de aí o nome dos seus personaxes típicos: os galáns e as madamas. Ambos os dous satirizan a aristocracia percorrendo as rúas acompañados dunha charanga e vestindo fastosos traxes e mesmo xoias auténticas de gran valor. Quizais por iso, para presumir ben, neste carnaval non hai máscaras, vaise coa cara descuberta!

As **madamas** adoitan levar camisa e falda brancas; medias finas con zapatos negros e, sobre o peito, unha especie de babeiro ao que se suxeitan os colares. Todo adornado con fitas, plumas, pedraría e pasamanería. Pero o máis rechamante son os espectaculares sombreiros que locen, auténticas obras de arte que fan durante semanas e que chegan a pesar varios quilos. Os **galáns** compiten en elegancia coas mulleres malia que os seus sombreiros son máis discretos.

**Outros personaxes típicos** da zona son os de branco, as aldeás, os coidadores do galo, as choronas ou o predicador, personaxe enigmático que no seu esperado e divertido sermón métese con todo e con todos.

O día grande en Cobres é o **Martes de Entroido**, cando se organizan divertidos xogos como A Corrida do Galo, Galo no río e Galo na vara con premios en metálico e... un galo!

📍 Pontevedra

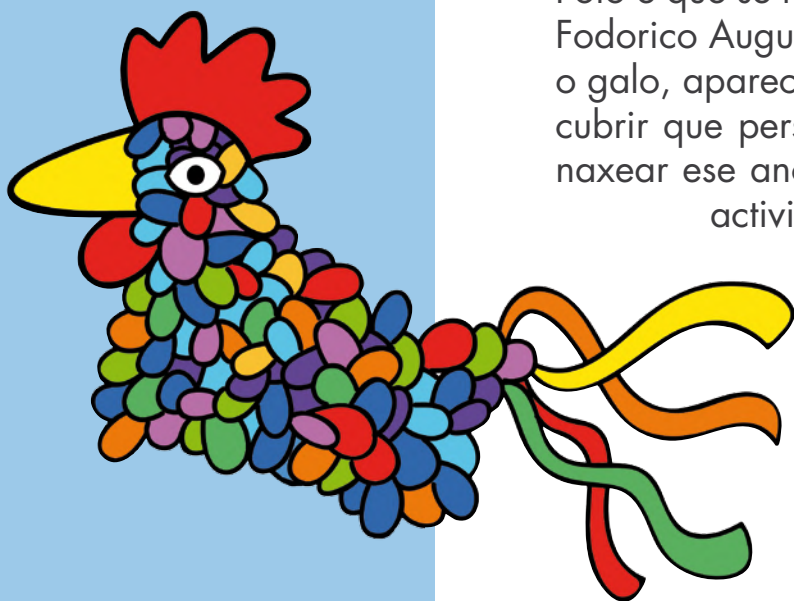
## RAVACHOL



A capital provincial tamén celebra o entroido por todo o alto. De feito, o de Pontevedra considérase o carnaval urbano máis importante de Galicia. A chegada do rei Urco, o venres anterior ao comezo da coesma, marca o inicio dunhas festas que teñen como acto central o multitudinario **Enterro do Loro Ravachol**, ao que acode todo o mundo vestido de rigoroso loito. Ravachol foi un personaxe real, moi coñecido na cidade por malfalado e groseiro. Era o loro dun coñecido farmacéutico e morreu durante os carnavais de 1913; foi enterrado con grandes honras no medio dun multitudinario duelo que agora se recorda cada ano por estas datas.

📍 Poio

## FODORICO



No concello limítrofe co de Pontevedra atopamos outro protagonista: **o galo Fodorico**. A figura do galo remóntase a unha tradición da Idade Media que se mantivo ata o primeiro terzo do século XX en distintas parroquias de Poio e que se recuperou a finais dese século. Fodorico Augusto Bastante, que así se chama o galo, aparece no primeiro desfile para descubrir que personaxe relevante se vai homenaxear ese ano. Despois preside as distintas actividades ata o sábado de entroido, cando é incinerado e dá lugar á **Festa do Choqueiro**, unha celebración pensada para gozar do entroido sen grandes inversións, xa que o choqueiro é, precisamente, un disfraz realizado con roupa vella que hai nas casas.



# ENTROIDOS da CORUÑA

A provincia da Coruña é a que mantivo menos tradición histórica na celebración dos seus entroidos. Non obstante, na zona do Ulla celebran un dos carnavais máis vistosos e afamados de toda Galicia.



## 📍 Zona do Ulla

# XENERAIS DO ULLA



Este entroido ten a característica de celebrarse no territorio que comprende dúas provincias: Pontevedra e A Coruña.

Nas bisbarras do río Ulla o entroido inspírase nas loitas que se viviron a principios do século XIX por mor da invasión napoleónica. En 1870 hai xa referencias escritas a esta celebración, de **gran tradición** en Santiago de Compostela, Teo, Touro, Padrón, Boqueixón, Vedra, A Estrada, Silleda e Vila de Cruces.

Na actualidade estas vilas celebran o entroido con desfiles de carrozas, verbenas e bailes, aínda que os grandes protagonistas son os **xenerais e os correos** que, ataviados con vistosos uniformes, percorren as rúas a cabalo acompañados por comparsas e parrandas dando vivas aos veciños. Os actos centrais son os **“atranques”**, batallas dialécticas que manteñen os xenerais (os defensores contra os invasores) e nos que se fala de cuestións de actualidade en ton de burla. Cada lugar mantén a súa propia tradición, polo que en cada zona estes encontros convértense nunha celebración verdadeiramente única.

📍 A Coruña

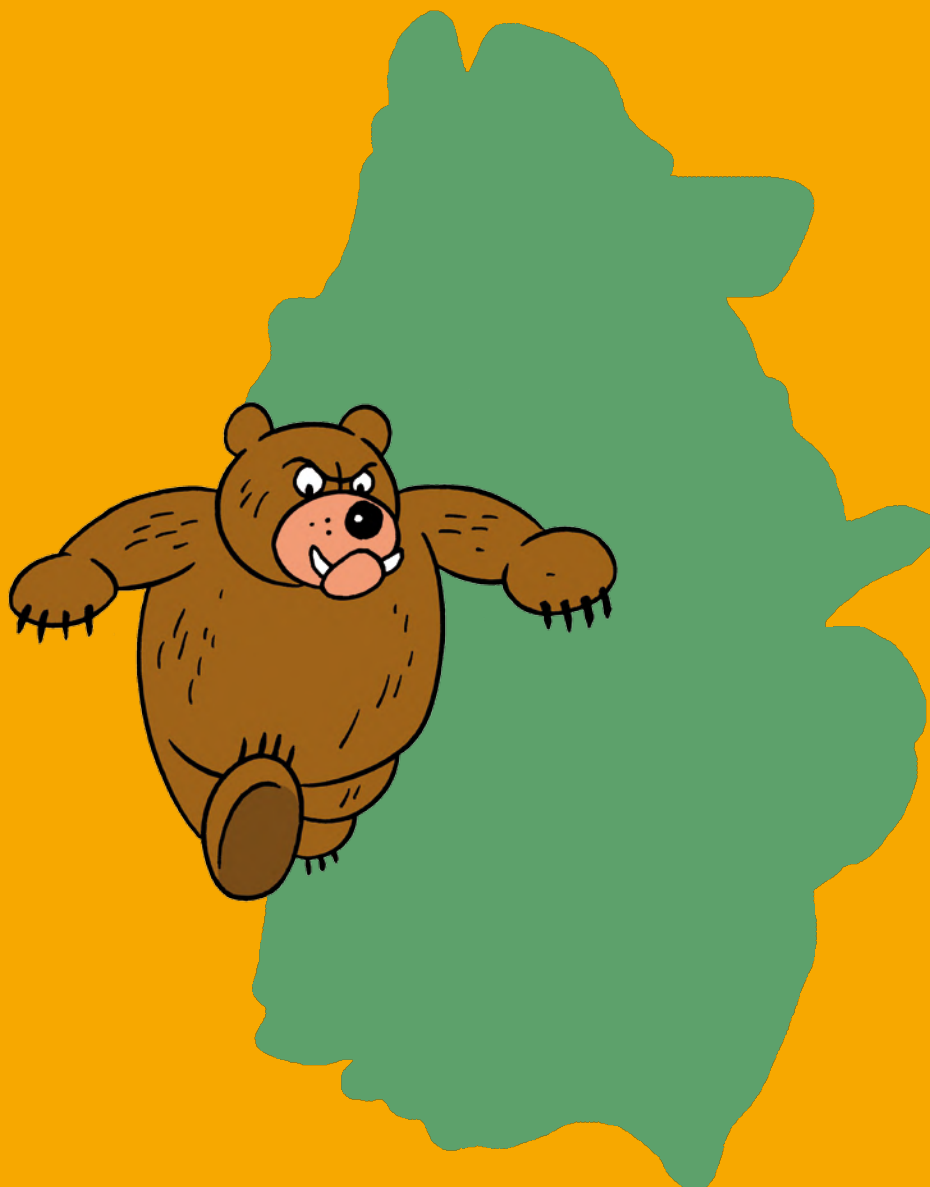
## CHOQUEIROS



A cidade da Coruña tamén celebra moito o entroido, con concursos gastronómicos, concursos e desfiles de disfraces e o tradicional velorio da sardiña e queima do Momo. Destaca especialmente a celebración no popular barrio coruñés de Monte Alto, onde compiten con traxes de elaboración caseira, canto máis disparatados e orixinais mellor. Son os choqueiros, as estrelas do carnaval da Coruña.

# ENTROIDOS de LUGO

En Lugo tamén atopamos exemplos de entroidos arraigados que teñen as súas raíces en acontecementos e tradicións ancestrais recuperadas para o goce da veciñanza e dos visitantes.



## 📍 Chantada

### VOLANTES



No **Entroido Ribeirao** os volantes, os mecos e os maragatos ou peliqueiros bailan arredor do Santo Entroido. Os **volantes**, ataviados cunha vistosa indumentaria son os representantes dos vellos feudais; os **mecos** escenifican os problemas da sociedade baixo un tono burlesco, e os **maragatos ou peliqueiros** usan roupa vella e peles de animais e representan os gardiáns do señor na época medieval.

## 📍 A Pobra do Brollón

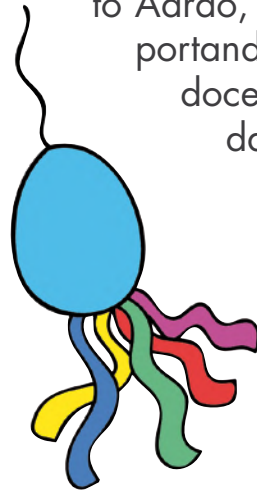
### O OSO DE SALCEDO



Nesta vila o Entroido celébrase con desfiles de disfraces, descenso de 'carrilanas' e outras actividades lúdicas entre as que destaca a máscara característica da parroquia de Salcedo: o **Oso de Salcedo**. Trátase dun veciño disfrazado con peles de animal que simula un oso que, ao chegar o entroido (anticipo da primavera), deixa de hibernar na súa cova e baixa ao pobo en busca de vítimas. Unha ducia de axudantes, os **criados**, apresan e inmovilizan a calquera que se poña a tiro mentres o oso mira os ollos da vítima e, cun cubo de cinza na man, decide se lle emborralla a cara, a roupa ou todo o corpo. E non se admiten protestas!

## 📍 Lourenzá

### DOMINGO DE PIÑATA



No concello de Lourenzá o Entroido ten un fondo **raizame** ao longo da historia, mesmo con diferencias entre as festas que se celebran na capital municipal e nas zonas rurais. Nas parroquias de San Xurxo, Santo Tomei e Santo Adrao, a xente afacía disfrazarse en grupos e ir polas casas dos veciños. En Santo Adrao, os grupos percorrían os lugares portando unha pota onde recollían os doces típicos desas datas que lles daban polas casas. Os disfraces eran rudimentarios, feitos con materiais atopados polas casas e que buscaban facer rir ao espectador, e hai constancia de bailes de entroido, famosos en toda A Mariña, que comezaban unha semana antes do **Domingo de Piñata**, a gran festa do entroido de Lourenzá recuperada na década dos 90 e cuxa orixe está neses bailes de principios do século XX. Actualmente o Domingo de Piñata celébrase un desfile de carrozas que reparte grandes premios entre os mellores disfraces, algo difícil de decidir porque a xente toma moi en serio a celebración e o nivel é cada ano máis impresionante.

# COSTUMES DO ENTROIDO



## O MECO

O meco, momo, lardeiro, compadre, entrudio... é o nome que se lle dá á personificación do entroido. A orixe deste boneco está nun crego mullereiro da vila pontevedresa do Grove que foi asasinado. No xuízo, ante a pregunta de quen aforcara o Meco, os grovenses responderon:

–Matámolo todos!

Este boneco, normalmente feito de palla e paus, ponse nun lugar visible do pobo para anunciar a chegada do entroido e quémase cando remata a festa.



## AS COMPARSAS

As comparsas están presentes en practicamente toda a xeografía galega, xa sexan elaboradas ou improvisadas ao xeito tradicional.

## OS CHOQUEIROS

Os choqueiros tamén están presentes en toda Galicia, especialmente no entroido máis rural, no que a xente se disfrazaba ca roupa vella que había na casa.



## OS ANIMAI

Os animais teñen un papel protagonista en moitas vilas, onde son símbolo do entroido e interveñen na festa, ben para seren burlados ben para actuar activamente facendo falcatruadas.



## CRÍTICA E DIVERSIÓN

malia as diferencias, o sentido profundo do entroido é o mesmo en todas partes: a sátira e a crítica, a permisividade e a transgresión.

# TEMPO DO ENTROIDO

Adoita celebrarse ao longo do mes de febreiro, pero en cada vila e cada ano varían as datas. Os días máis destacados son:



## DOMINGO FARELEIRO OU BORRALLENTO

Día no que os veciños se manchan uns a outros con borralla ou farelo, a fariña de peor calidade.



## DOMINGO OLEIRO OU CORREDOIRO

Día no que se facía a corrida do galo; en Laza a xente lánzase formigas, en Xinzo celébrase o xogo das olas etc.



## XOVES DE COMPADRES

Día da tradicional pelexa entre sexos. As mozas fan un boneco que representa os homes e tentan queimalo, mentres os mozos loitan por llo roubar.



## XOVES DE COMADRES

Nesta data son os homes os que fan bonecos con feitura de muller e elas tentan quitarllos.

## DOMINGO DE ENTROIDO

Día en que comeza a festa maior.



## MARTES DE ENTROIDO

Día grande en moitas vilas. Célebranse os "testamentos" e entérrase a representación da festa.



## MÉRCORES DE CINZA

Remata a festa co enterro da sardiña.

## DOMINGO DE PIÑATA

Domingo posterior ao Martes de Entroido de gran tradición en moitas vilas.





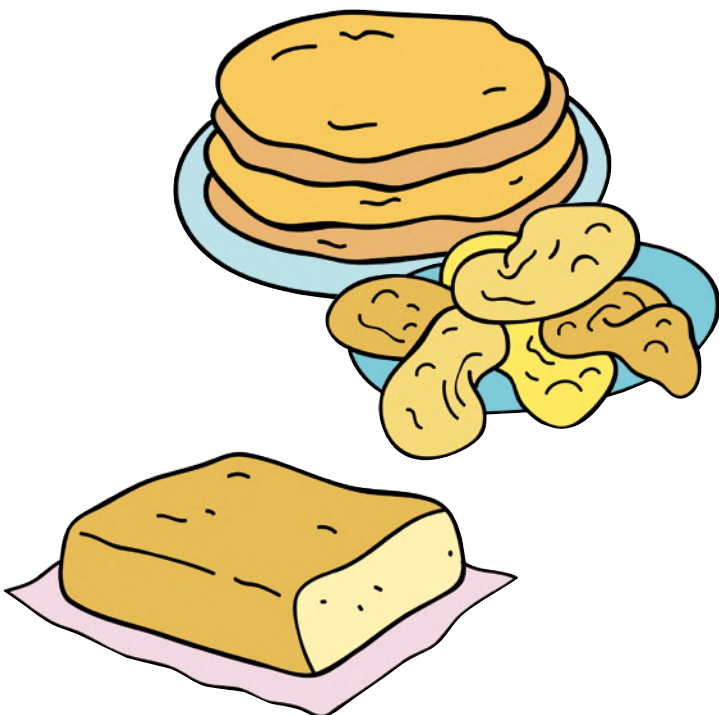
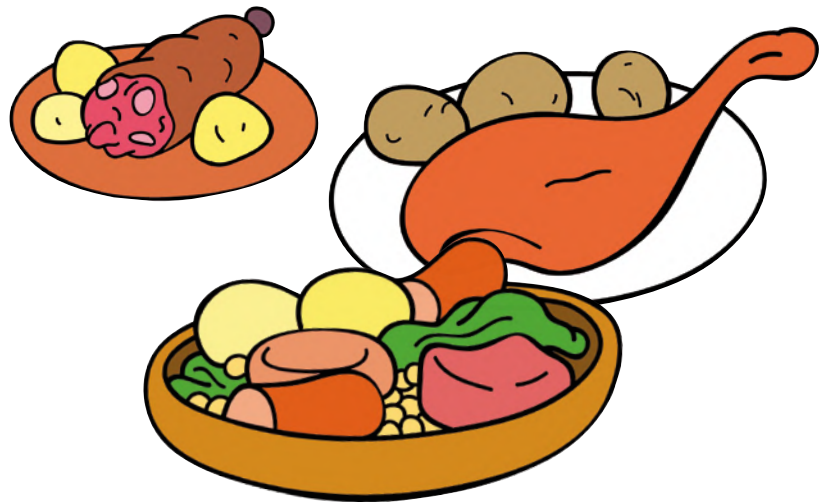
# GASTRONOMÍA

Coma en moitas festas, especialmente na nosa comunidade, a comida e a bebida están intimamente ligadas a esta celebración.



O entroido é un **momento de abundancia** e fartura na mesa; celébranse comidas familiares, veciñais, festas gastronómicas, peticións de alimentos polas casas... despois virá a Coresma, tempo de prohibicións e xaxún.

A gran comida ten lugar Martes de Entroido ou Lardeiro (de lardo: graxa do porco); nalgunhas zonas trasládase ao Domingo Lardeiro ou ao xoves anterior.



O **porco** é o rei da festa, especialmente a cabeza –cachucha, cachola, cacheira, cachela ou cachaza–; o lacón, o rabo e as orellas, que se acompañan con grelos, patacas e chourizos. Nalgunhas zonas preparan o botelo ou a androlla, embutidos feitos co intestino grosso do porco.

Os doces máis característicos e estendidos son as **filloas e as orellas**. Tamén son deste **tempo a bica**, as follas de limón e as flores de carnaval.

# CANTIGAS E REFRÁNS

Como toda festa tradicional mantén unha cultura oral rica e moi diversa, tanto en cantigas e refráns, coma en adiviñas ou regueifas, cancións interpretadas a xeito de rap con propósito de denuncia social nas que se usa humor e a ironía para comentar a actualidade.

Destacamos algunhas mostras desta cultura popular, pero seguro que podes completar isto con composicións propias da vosa zona.



## Refráns

○ Entroido ao tizón,  
a Pascua ao sol.

Pascuas con quen quixeres,  
entroidos coas túas mulleres.

Non todos os martes son  
días de Entroido.

Entroido larafuzán, comíchesme  
a carne e deixáchesme o pan.

Día de Antroido e día de Pascua,  
cada larpeiro na súa casa.

Antroido á raxeira,  
Pascua na lareira.

En Antroido, disfraz de coiro.

En tempos de carnaval,  
ningunha cousa está mal.

No Carnaval, nada senta mal.

○ Antroido alárgalle o coiro.

San Matías coas súas artes fai  
caer o Antroido en martes.

Se podas no martes de Carnaval,  
desátase a viña e uvas non dá.

Venres de Comadres, sábado  
fillogueiro, domingo lardeiro, luns  
gordo e martes de Antroido..

# Cantigas

Ven Antroido, ven axiña,  
con mázcara e barullo,  
para poder brincar coas mozas  
e para encher ben o bandullo.

Cacaracá,  
ponte na pa,  
faime un bolo,  
cómeo todo,  
deixa un bocado  
para o martes de Antroido.



Adeus martes de entroido,  
adeus, meu amiguiño,  
ata o Domingo de Pascua  
non comerei máis touciño.

Adeus, martes de antroido,  
adeus meu queridiño  
ata domingo de pascua  
non volvo untar o fociño.

Martes de Entroido,  
ti has de vir,  
cuncas e pratos  
han de ruxir.

Martes de entroido,  
cando has de vir;  
casquiñas de ovos,  
case habedes de ruxir.

Baila, baila  
coa túa carauta  
baila, baila  
Entroido lambón.

Come filloas  
non deixes ningunha  
come filloas  
Entroido lambón.



# Adiviñas

Cómese no Entroido  
ao pasar a cachola,  
as orellas e os cachelos.  
Que é?

As filloas

Que será que cando chega,  
cunha ledicia sen par,  
a xente tápase a cara  
e logo ponse a bailar.

o entroido



*PEPE CARREIRO*

Os bolechos  
O entroido

 bolanda

Coa colaboración de:

FIBRA - MÓBIL - FIXO

 grelo